Nummer VN2024-007661
Directie rve waternet

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 04 juni 2024

Portefeuille Water (excl. Varen) (34)

Agendapunt B10

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Aangaan overeenkomst levering drinkwater

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de eerder verleende vergunningen en gemaakte afspraken met Global Switch over de uitbreiding van haar datacenter.
2. In te stemmen met het aangaan van een overeenkomst voor de levering van drinkwater aan Global Switch EC01 (bijlage).
3. De burgemeester te verzoeken om aan de directeur van Stichting Waternet volmacht te verlenen om deze overeenkomst namens de gemeente te tekenen.
4. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de bijlage (20240403 overeenkomst levering drinkwater) op grond van artikel 87 van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 5.1, lid 1, onder c en artikel 5.1 lid 2 onder b van de Wet open overheid. De geheimhouding wordt opgelegd voor 10 jaar en uiterlijk tot april 2034.

Kernboodschap

Het college van burgemeester en wethouders heeft kennis genomen van het feit dat Global Switch al sinds 2017 over een omgevings- en bouwvergunning beschikt voor de uitbreiding van haar datacenter. In dat verband zijn er afspraken gemaakt over het gebruik van drinkwater voor koeling. Het college heeft besloten in te stemmen met het aangaan van een overeenkomst voor de levering van drinkwater. Het datacenter mag per jaar maximaal 178.000 m3 drinkwater voor koeling gebruiken. Dit heeft geen invloed op de leveringszekerheid van drinkwater door Waternet aan al haar afnemers. Deze overeenkomst loopt minimaal 20 jaar en wordt getekend door Stichting Waternet namens de gemeente Amsterdam.

Bestuurlijke achtergrond

Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020-2030: Amsterdam duurzaam digitaal, raad 17 december 2020

Het vestigingsbeleid datacenters vormt het afwegingskader voor aanvragen voor datacenters binnen de gemeente Amsterdam tot 2030, voor zowel nieuwe vestigingen als uitbreidingen van bestaande datacenters. In de paragraaf water is een set voorwaarden voor vestiging opgenomen waarin zwaar wordt ingezet op de beperking van drinkwatergebruik voor koeling.

828accebt21 Motie Boomsma inz. Vermindering gebruik drinkwater door datacenters (raad 1 december 2021)

In deze bij de behandeling van de Toekomstvisie Drinkwater aangenomen motie is het college gevraagd om te onderzoeken of en hoe bestaande datacenters kunnen worden verplicht dan wel verleid om over te stappen op koelsystemen die geen of nauwelijks drinkwater gebruiken. En om te onderzoeken of en hoe de vestigingsvoorwaarden voor

datacenters en andere grote industriële bedrijven kunnen worden aangescherpt zodat alleen vergunningen worden gegeven aan ontwikkelingen die zo min mogelijk gebruik maken van drinkwater.

De bouw van de energiecentrale (EC01) voor de uitbreiding van AMS-EAST van Global Switch valt formeel niet onder dit Vestigingsbeleid. Wel zien we de belangrijkste onderdelen uit de waterparagraaf en uit de motie Boomsma terug in wat Global Switch met deze uitbreiding tot stand wil brengen:

- aanzienlijke beperking van de hoeveelheid watergebruik (aanpassingen van het ontwerp reduceerde de hoeveelheid benodigd koelwater met 1/3^{e} deel;
- onderzoek naar alternatieve duurzame waterbronnen;
- uitkoppeling van restwarmte (waardoor minder koelwater nodig is).

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder d, Gemeentewet.

Artikel 171 lid 2 Gemeentewet.

Artikel 87 Gemeentewet en artikel 5.1, lid 1, onder c en artikel 5.1 lid 2 onder b van de Wet open overheid.

Onderbouwing besluit

Ad 1: Kennis te nemen van de eerder verleende vergunningen en gemaakte afspraken met Global Switch over de uitbreiding van haar datacenter.

Global Switch beschikt sinds 2017 over een omgevings- en een bouwvergunning voor de uitbreiding van haar datacenter. Het nummer van de omgevingsvergunning is OLO-2861675 (kenmerk 3367076) d.d. 23 juni 2017.

De bouwvergunning voor EC01 is onherroepelijk en de centrale is inmiddels gebouwd.

Met het oog op de uitbreiding zijn in de tussentijd afspraken gemaakt met Waternet over het gebruik van drinkwater voor koeling. De benodigde drinkwateraansluiting is onlangs gerealiseerd.

Ad 2: In te stemmen met het aangaan van een overeenkomst voor de levering van drinkwater aan Global Switch EC01 (bijlage).

Sinds de aanname van de motie Boomsma is vanwege de politieke gevoeligheid van dit onderwerp (drinkwatergebruik door datacenters voor koeling) de lijn gekozen om buiten het doorlopende bevoegdhedenmandaat van Waternet het college van burgemeester en wethouders te laten beslissen om namens de gemeente leveringsovereenkomsten aan te gaan met grote datacenters als Global Switch.

De kernbepalingen van de onderhavige overeenkomst zijn:

- Global Switch kan per jaar maximaal 178.000 m3 drinkwater afnemen via de energiecentrale EC01 voor de koeling van de uitbreiding van datahallen AMS-EAST.
- Per uur is de maximale afname begrensd op 80 m3; over het jaar is de gemiddelde afname 20 m3/uur.
- Naar verwachting volgt in 2026 nog een aanvraag voor een 80 m3 aansluiting (EC02) die in het kader van de uitbreiding van het distributienet t.b.v. nieuwbouw in het Schinkelkwartier gerealiseerd zou kunnen worden.
- Global Switch kan geen aanspraak maken op (schade)vergoeding indien de gemeente de drinkwaterlevering tijdelijk moet onderbreken of verminderen.
- Global Switch legt een reservoir aan om water in voorraad te hebben (buffer).
- De overeenkomst geldt tot 20 jaar na datum van eerste ingebruikneming.

De belangrijkste overwegingen voor de gemeente om deze overeenkomst aan te gaan zijn dat:

1. het de leveringszekerheid van drinkwater niet in gevaar brengt;
2. het volgt uit het Vestigingsbeleid datacenters;
3. het past in de geest van het Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam en de motie Boomsma qua beperking van drinkwatergebruik voor koeling.

Ad a.

Uit de Toekomstvisie drinkwater (op 1 december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad) blijkt dat er de voor de termijn van de af te sluiten overeenkomst (20 jaar) nog voldoende drinkwater beschikbaar is om dit datacenter van drinkwater te voorzien zonder dat de levering van drinkwater aan de omgeving in gevaar komt.

Daar komt bij dat de gemeente met het ondertekenen van de Overeenkomst geen 100% leveringsgarantie geeft. Er kunnen zich immers altijd omstandigheden voordoen waarbij de in het contract genoemde hoeveelheden drinkwater (tijdelijk) niet beschikbaar zijn. Indien er door een extreme gebeurtenis (denk aan het neerstorten van een vliegtuig op de drinkwaterfabriek) structureel minder of zelfs geen drinkwater kan worden geleverd dan is er sprake van overmacht. De gemeente kan dan niet aansprakelijk worden gesteld.

Ad b.

In het in december 2020 door de Raad vastgestelde Vestigingsbeleid datacenters is aangegeven dat het nieuwe afwegingskader van vestigingsvoorwaarden niet van toepassing is op reeds bekende projectinitiatieven voor nieuwbouw of uitbreiding.

Dit zijn de projecten en initiatieven waarvoor reeds een omgevingsvergunning is aangevraagd, de uitbreiding is opgenomen in een vigerend bestemmingsplan of waar op een andere wijze reeds onderliggende schriftelijke afspraken zijn gemaakt met de initiatiefnemer.

Global Switch heeft al in 2017, dat is ruim vóór het bekend worden van het Vestigingsbeleid, de aanvraag van de bouw-/omgevingsvergunning voor de uitbreiding van haar datacenter ingediend. Derhalve valt de uitbreiding van datahallen AMS-EAST inclusief de bouw van energiecentrale EC01 niet onder de nieuwe vestigingsvoorwaarden. Het nummer van de omgevingsvergunning is OLO-2861675 (kenmerk 3367076) d.d. 23 juni 2017.

De bouwvergunning voor EC01 is onherroepelijk en de centrale is inmiddels gebouwd. Global Switch had dus de instemming van de gemeente om te gaan bouwen.

Ad c.

De (aangenomen) motie Boomsma werd ingediend bij de raadsbehandeling van de Toekomstvisie drinkwater en roept, in navolging van het Vestigingsbeleid, op om het drinkwaterverbruik van datacenters sterk te beperken. De belangrijkste onderdelen uit de waterparagraaf van het Vestigingsbeleid komen terug in wat Global Switch tot stand wil brengen. In de overeenkomst is aangegeven dat Global Switch tegemoet komt aan het gestelde in de motie Boomsma en het Vestigingsbeleid door:

- een aanzienlijke beperking van de hoeveelheid watergebruik te realiseren (aanpassingen van het ontwerp reduceerde de hoeveelheid benodigd koelwater met 1/3^{e} deel);
- een inspanningsverplichting aan te gaan om onderzoek te doen naar alternatieve duurzame waterbronnen om zo min mogelijk drinkwater te gebruiken. Vooralsnog heeft dit geen bruikbaar resultaat opgeleverd. Toepassing van industriewater is niet mogelijk omdat het distributienet op te grote afstand ligt. Het aanleggen van een transportleiding van dit net in Westpoort naar de het Schinkelkwartier kost tientallen miljoenen. Het alternatief oppervlaktewater is dichterbij voorhanden maar dit water kan niet ongezuiverd worden toegepast. De bouw van een waterzuivering is alleen rendabel te krijgen als daarvan meerdere bedrijven gebruik van zouden maken. Dat is hier niet het geval.
- uitkoppeling van restwarmte mogelijk te maken (waardoor minder koelwater nodig is).

Het besluit om in te stemmen met de levering van drinkwater aan het datacenter past dus in de geest van zowel het Vestigingsbeleid als de motie Boomsma.

In totaal zijn er drie datacenters met nieuwbouw of uitbreidingsplannen die niet onder het huidige Vestigingsbeleid vallen. Naast Global Switch zijn dit FalconConnect (GGID) en Equinix AM9/10. Voor laatstgenoemde is de leveringsovereenkomst drinkwater na bestuurlijke instemming in februari 2022 ondertekend. Het college van B&W heeft op 9 mei 2023 ingestemd met ondertekening van de leveringsovereenkomst voor SilverFalcon1 van FalconConnect.

Als kernbepaling uit de leveringsovereenkomst drinkwater voor EC01 van Global Switch is aan het begin van deze voordracht onder Ad 2 opgenomen dat in 2026 naar verwachting nog een tweede aanvraag voor een 80 m3 aansluiting (EC02) zal volgen. Dit valt samen met een uitbreiding van het drinkwater distributienet t.b.v. nieuwbouw in het Schinkelkwartier (11.000 woningen) die sowieso noodzakelijk is. Een gunstige bijkomstigheid daarvan is voor Global Switch dat een redundante aansluiting gerealiseerd zou kunnen worden. Er wordt geen specifieke investering voor het datacenter gedaan.

Inmiddels is duidelijk dat het Vestigingsbeleid, ten aanzien van de beperking van drinkwatergebruik voor koeling, succesvol is aangezien er sinds de vaststelling geen nieuwe aanvragen voor waterlevering aan datacenters zijn binnen gekomen. Het huidige beleid werkt dus

Indien het college besluit om niet in te stemmen met het aangaan van de overeenkomst voor de levering van drinkwater aan Global Switch EC01 is het gevolg dat Waternet de afgesproken levering van drinkwater niet kan nakomen. Omdat een alternatief voor drinkwater momenteel op deze locatie niet voorhanden is leidt Global Switch dan schade en zal proberen dit op de gemeente te verhalen.

Waternet heeft juridisch onderzocht of er eventueel nog mogelijkheden zijn om af te zien van de afgesproken levering aan Global Switch. Dit blijkt op grond van jurisprudentie bijzonder lastig te zijn zonder het betalen van een schadevergoeding. Global Switch "mocht er gerechtvaardigd op vertrouwen" dat de overeenkomst tot stand zou komen. Ook uit oogpunt van imago is het niet wenselijk om het proces van ondertekenen nu af te breken.

Ad 3: De burgemeester te verzoeken om aan de directeur van Stichting Waternet volmacht te verlenen om deze overeenkomst namens de gemeente te tekenen.

De burgemeester stemt in met het verzoek om aan de directeur van Stichting Waternet volmacht te verlenen om deze overeenkomst met Global Switch namens de gemeente te tekenen.

Ad 4: In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de bijlage (20240403 overeenkomst levering drinkwater) op grond van artikel 87 van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 5.1, lid 1, onder c en artikel 5.1 lid 2 onder b van de Wet open overheid. De geheimhouding wordt opgelegd voor 10 jaar en uiterlijk tot april 2034.

De bijlage (20240403 overeenkomst levering drinkwater) bevat bedrijfsgegevens (zoals hoeveelheden, afname en jaarvolume) die door contractant vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Openbaarmaking zou het goed functioneren van de gemeente in de weg staan. Een termijn van 10 jaar wordt redelijk geacht met het oog op de aanwezige belangen.

De weigeringsgronden uit artikel 5.1 lid 1 sub c en artikel 5.1 lid 2 sub b Woo zijn van toepassing; Het openbaar maken van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen:

- bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.

- de economische of financiële belangen van een publiekrechtelijk lichaam of bestuursorgaan.

Participatie

n.v.t.

Financiële onderbouwing

Tabel 2: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Inkomsten drinkwater	2.7	S	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00
Totaal			**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Lasten drinkwater	2.7	S	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00
Totaal			**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**	**€ 300.000,00**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Omdat er drinkwater wordt geleverd wordt ook het drinkwatertarief in rekening gebracht. Het tarief voor drinkwater is € 1,13 per m^3. Vastrecht is € 56.429. In dit tarief zijn kosten verwerkt voor: onderhoud, beheer, inkoop rivierwater, personeel, materieel, energie en kapitaallasten. De kosten zijn gelijk aan de opbrengsten. De maximale afname is 178.000 m^3, wat neerkomt op € 0,3 miljoen inkomsten en lasten. Dit wordt verwerkt in de eerste volgende P&C product (begroting 2025).

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente
n.v.t.

Buiten de gemeente
n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-032456	Advies (pdf)
AD2024-032197	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-032309	GEHEIM - Bijlage 1. 20240403 overeenkomst levering drinkwater.pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten